

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Det kongelige samferdselsdepartement
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
09/1170

Vår ref.
2009/01060-9 008

Dato
14.07.2009

Høring - revidering av prikkbelastningsordningen

Vi viser til høringsbrev av 20. april 2009 fra Samferdselsdepartementet om revidering av prikkbelastningsforskriften.

Politidirektoratet har forelagt høringen for Utrykningspolitiet og for Østfinnmark, Telemark, Sunnmøre, Salten, Gudbrandsdal, Oslo, Agder, Rogaland, Hordaland, Troms, Sør-Trøndelag, Romerike og Vestfold politidistrikt.

Direktoratet har mottatt uttalelser fra Utrykningspolitiet og Oslo og Troms politidistrikt. I tillegg har vi mottatt kopi av Søndre Buskerud politidistrikts høringsuttalelse til Riksadvokaten.

Politidirektoratet stiller seg i utgangspunktet positiv til en skjerpelse av ordningen med prikkbelastning som et trafikk sikkerhetstiltak. Det er imidlertid viktig at ordningen fungerer som forutsatt og at førere som blir ilagt den åttende prikken taper føreretten. Vi viser til Oslo politidistrikt som uttaler følgende om dette:

"Politiets største utfordring er registrering og oppfølging av "prikker". For patruljene som avdekker ulovlighetene som gir prikker, er det til tider umulig å sjekke tidligere status for botelegging. Årsaken til dette er kapasitetsproblemer ved operasjonsentralene, som ofte ikke kan prioritere slike forespørsler. Så lenge politiet ikke har direkte tilgang til prikkbelastningssystemet i sine kjøretøy, vil dette også i framtiden være systemets største svakhet."

Direktoratet har for øvrig følgende merknader til arbeidsgruppens tilrådinger:

- Flere prikker per overtredelse/dobbel prikkbelastning for førere med prøveperiode

Vi har ingen innvendinger mot forslaget om å øke antall prikker fra to til tre for de fleste overtredelser. Vi har heller ingen innvendinger mot forslaget om dobbel prikkbelastning for førere med prøveperiode som et særlig ulykkesreducerende tiltak. Vi støtter Utrykningspolitiet som uttaler følgende om dobbelt prikkbelastning:

"Vi vil spesielt fremheve forslaget om en skjerpet holdning til uerfarne bilførere. Dette er et tiltak vi har etterlyst lenge og vi er derfor tilfreds med at det nå iverksettes tiltak som foreslått av

Politidirektoratet

Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Hammersborggata 12
23 36 41 00 23 36 42 96
politidirektoratet@politiet.no

982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

departementet. Derved gis den prøveperiode på to år som er etablert ved førstegangsutstedelse for førerrett i klasse B, et reelt innhold. Å skjerpe kravet til førere i prøveperioden tror vi kan ha en oppdragende effekt.”

- Senking av grensen for varselbrev

Direktoratet støtter forslaget om at varselbrev sendes etter 4 prikker da evalueringen av prikkbelastningsordningen viser at varselbrevet er utslagsgivende for når førerne endrer adferd. Videre vil førere med prøveperiode som følge av forslaget om dobbel prikkbelastning kunne tape førerretten ved annen gangs overtredelse. Det er derfor helt nødvendig at denne gruppen får varselbrev etter 4 prikker.

- Endring av hvilke overtredelser som skal omfattes av ordningen

Politidirektoratet er skeptiske til forslaget om utvidet nedre virkeområde ved at fartsovertredelser på 6 t.o.m. 10 km/t i 60-sone eller lavere, eller 11 t.o.m 15 km/t der fartsgrensen er 70 km/t eller høyere skal medføre prikkbelastning fordi vi anser at disse overtredelsene ligger utenfor intensjonen med prikkbelastningsordningen som er å ramme alvorlige vegtrafikkovertrædelsler. I Ot.prp. nr. 71 (2001-2002) Om lov om endring i lov av 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (prikkbelastning av førerkort) kap. 1 - forslagets hovedinnhold, er det bl.a. uttalt følgende om hvilke forhold som skal medføre prikkbelastning:

”I utformingen er det lagt vekt på enkelhet og sammenheng mellom ulykkesrisiko og de overtredelser som skal medføre prikkbelastning. Målsettingen er at ordningen skal være forståelig for trafikantene og lett praktiserbar for de som skal betjene systemet. Som et utgangspunkt forutsetter dette at kun relativt få og enkelt konstaterbare forseelser skal gi grunnlag for prikkbelastning. De straffbare forhold som inngår i prikkbelastningssystemet skal være alvorlige vegtrafikkovertrædelsler, men ikke så alvorlige at de kvalifiserer for inndragning av førerkortet ved første gangs overtredelse.”

Videre under kap. 7 – departementets vurderinger – er det bl.a. uttalt:

”Departementet legger ellers til grunn at overtredelser som oppleves som åpenbart trafikksfarlige, bør inngå i ordningen på et slikt grunnlag selv om det ikke foreligger dokumentasjon av sammenheng med antall trafikkuulykker. Det er imidlertid viktig at trafikantene og de som skal praktisere prikk-systemet, oppfatter overtredelsene som trafikksfarlige og dermed naturlige i en prikkbelastningsordning. I forbindelse med senere evaluering vil det derfor bli vurdert om det er forhold som bør legges inn i eller tas ut av systemet.”

Ovennevnte overtredelser må kunne betegnes som typisk masseovertredelser. Vi støtter Oslo politidistrikts bekymring knyttet til politiets ressursbruk:

”Det antas at forslaget innebærer at flere trafikanter enn i dag vil få prikker, da terskelen senkes for en del forhold. Videre vil et økt antall prikker for de alvorligste forseelsene kunne føre til at en del trafikanter raskere når grensen for førerkortbeslag/ tap av førerrett, og at det dermed blir et økt antall personer som til enhver tid vil ha tapt førerrett. Dette vil føre til enda større arbeidsmengde for etaten. Dette gjelder ikke bare enbetene ute som kontrollerer trafikken, men også den videre saksbehandlingen.”

Når det gjelder forslaget om prikkbelastning for unnlatt sikring av barn under 15 år, har direktoratet i utgangspunktet ikke noe å innvende mot at en slik overtredelse innlemmes i prikkbelastningsordningen. Dette avhenger imidlertid av, som påpekt i rapporten, at det

åpnes for bruk av forenklet forelegg i disse sakene, eller at det foretas en endring i vegtrafikkloven § 33 slik at det i særlige tilfeller gis adgang til å avvike prinsippet om at det bare er straffbare handlinger som skal kunne registreres med prikk.

- Vilkår for å få føreretten tilbake etter tap som følge av prikkbelastning

Politidirektoratet støtter forslaget om pålegg om teoretisk prøve som vilkår for gjenerverv av føreretten. Vi antar at dette både vil ha en preventiv effekt og en opplæringseffekt. Vi er imidlertid enig med Oslo politidistrikt i at det bør være en ensartet praksis hva gjelder delvis ny prøve uavhengig av om grunnlaget for tap av førerett er 8 prikker eller en enkelt fartsovertredelse som isolert medfører tap av førerett. Dette vil imidlertid kreve endring i tapsforskriften. Politidirektoratet arbeider med forslag til en revisjon av tapsforskriften. Vi vil vurdere om det bør foreslås en endring i tapsforskriften § 8-3 første ledd.

- Tiltak for mer effektiv administrasjon av ordningen

Direktoratet har merket seg at det i arbeidsgruppens rapport er fremmet forslag om endring i vegtrafikkloven § 33 slik at ileggelse av prikk nr. 8 medfører automatisk tap av førerett. Vi er enig i at en slik endring vil gjøre ordningen med prikkbelastning langt mer effektiv, men er likevel skeptiske til at det innføres en særordning som strider mot prinsippet om domstolsbehandling av spørsmålet om tap av førerett som ble innført ved lovendring av 4. juli 2003 da kompetansen ble overført fra politiet.

Med hilsen

Vidar Refvik
ass. politidirektør

Ståle A. Svendsen
fung. seksjonsjef

Saksbehandler:
Unni Norum
Tlf. 23 36 42 86

Kopi:
Justisdepartementet